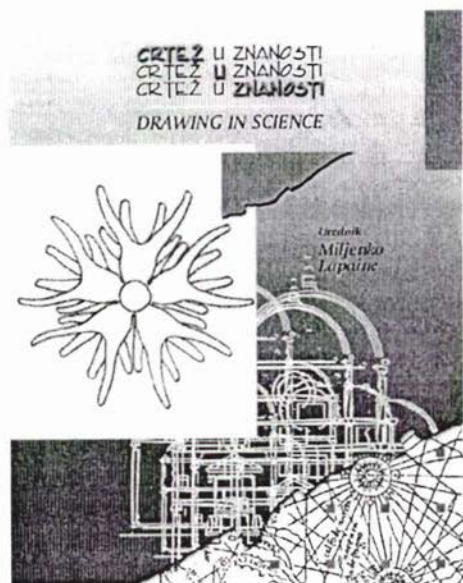

NAGRADA JOSIP JURAJ STROSSMAYER '99 GEODETSKOM FAKULTETU SVEUČILIŠTA U ZAGREBU

Zagrebački velesajam i Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti ustanovili su 1989. godine nagradu *Josip Juraj Strossmayer* za najuspješnija znanstvena djela i izdavački pothvat objavljen na hrvatskome jeziku u Republici Hrvatskoj i hrvatskoj dijaspori.

U proteklih 10 godina, ta je nagrada znatno pridonijela poticanju znanstvenog stvaralaštva na području društvenih, humanističkih, medicinskih, prirodnih, tehničkih i informacijskih znanosti i time postala jednom od prestižnih nagrada u Republici Hrvatskoj.

Odbor za dodjelu nagrade u sastavu: akademik Milan Moguš, predsjednik, i članovi: prof. dr. sc. Zvonimir Baletić, akademik Slavko Cvetnić, akademik Nedjeljko Fabrio, akademik Vladimir Matković, akademik Milan Meštrov, dr. sc. Jurica Pavelić, prof. dr. sc. Krunoslav Pisk, prof. dr. sc. Nenad Prelog i akademik Tomislav Raukar, dodijelio je nagrade *Josip Juraj Strossmayer '99* za najuspješnija znanstvena djela i izdavački pothvat u 1998. godini.

Povelju za najuspješniji izdavački pothvat u 1998. godini s područja informacijskih znanosti dobio je Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu za djelo doc. dr. sc. Miljenka Lapainea i skupine autora *Crtež u znanosti*, urednik doc. dr. sc. Miljenko Lapaine.

Projekt *Crtež u znanosti* obuhvatio je istoimenu izložbu, knjigu i znanstveni skup. Bio je to ponajprije kulturni događaj u našoj sredini koji je povezao znanost, umjetnost i obrazovanje.

Osnovni razlog pokretanja projekta *Crtež u znanosti* bila je želja za osnaživanjem univerzalnosti crteža kao vizualnog medija u znanstvenim istraživanjima, obrazovanju učenika i studenata te u vizualnim komunikacijama općenito.

Budući da nastava likovnog odgoja i likovne kulture danas u Hrvatskoj ne zauzima odgovarajuće mjesto u školskim programima – što se vidi po smanjenu broju nastavnih sati – autori predavanja i postera na znanstvenom skupu *Crtež u znanosti* drže da tim predmetima treba vratiti ono mjesto koje im pripada.

Na projektu *Crtež u znanosti* sudjelovalo je 40 znanstvenih institucija – fakulteta, odnosno instituta – s kojih se aktivno uključilo u rad više od 100 znanstvenika.

Izložba je zatvorena, znanstveni skup završen, no ostaju dvije knjige koje je izdao Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu. To su *Knjiga sažetaka* predavanja i postera sa znanstvenog skupa i knjiga *Crtež u znanosti* koja nosi oznaku ISBN 953-6082-03-9, a sadrži sljedeća poglavlja:

- Deklaracija o pravima djece i mladeži Republike Hrvatske na kontinuiranu i djelotvornu likovnu izobrazbu
- Declaration on the Rights of Children and the Young in the Republic of Croatia of Continuous and Efficient Art Education
- *Miljenko Lapaine*: Predgovor, Foreword
- *Andre Mohorovičić*: Civilizacija i kultura čovječanstva u crtežima

- *Tomislav Premerl*: Crtež kao način mišljenja
- *Božidar Jušić*: Vizualni znanstveni modeli između znanosti i umjetnosti
- *Vera Turković*: Reunifikacija umjetnosti i znanosti
- *Tihomir Marjanac*: Današnja razina likovnog izražaja na Sveučilištu u Zagrebu – primjer PMF-a
- *Jelena Krmpotić-Nemanić*: Medicina i umjetnost
- *Maja Arčanin-Špehar*: Medicina u crtežu, Zbirka Zarnik – crteži histoloških preparata
- *Jelena Krmpotić-Nemanić*: Crtež u anatomiji
- *Stjepan Pepeljnjak*: Crtež u mikrobiologiji
- *Ivo Trinajstić*: Crtež u botanici
- *Sonja Nikolić*: Crtež kao model u kemiji
- *Vladimir Devidé*: Crtež u matematici
- *Ćiril Koludrović*: Predočavanje prostora crtežom
- *Ivan Juras*: Aksonometrija u arhitektovu crtežu
- *Katarina Horvat-Levaj, Ivan Tenšek*: Crtež u povijesti umjetnosti
- *Radovan Ivančević*: Deskriptivni i interpretacijski crtež i nacrt
- *Paško Lovrić*: Crtež u kartografiji
- *Stanislav Frangeš*: Kartografika – jučer, danas, sutra
- *Miljenko Lapaine*: Geodetsko crtanje u visokoškolskoj nastavi
- *Petrica Novosel-Žic*: Crtež u geografiji
- *Tihomir Marjanac*: Crtež u geologiji
- *Marica Čunčić*: Proporcije glagoljskih slova
- *Sanja Puljar*: Etnologija – znanost između riječi i slike
- *Mirjana Nazor*: Dječji crtež kao pokazatelj intelektualnog razvoja i kao projektivno sredstvo
- *Ljubomir Radovančević*: Crtež kao dijagnostičko sredstvo u psihijatriji i psihologiji
- *Ljubomir Radovančević*: Neki aspekti (pedo)psihijatrijske primjene crteža
- *Damir De Zan, Marina De Zan*: Likovno izražavanje u psihoterapiji djece s traumatskim iskustvom iz rata
- ***: O autorima.

Prema riječima recenzenta prof. dr. sc. Nenada Trinajstića, redovitoga člana HAZU, osnovne su karakteristike knjige sljedeće:

- to je prvo djelo na hrvatskom jeziku u kojem se razmatra uloga crteža u znanosti
- djelo sadrži izvorne članke o upotrebi crteža kao modela u matematici i prirodnim znanostima (kemija, biologija, medicina, psihologija, geografija, geologija) te u tehničkim (arhitektura, geodezija) i društvenim znanostima (sociologija, likovne umjetnosti, povijest umjetnosti, dizajn)
- to je prvo djelo takve vrste na hrvatskom jeziku koje otvara novu vrstu interdisciplinarnog istraživanja u Hrvatskoj u koje ulaze kao jednaki partneri znanost i umjetnost
- svaki članak u knjizi zasebno su recenzirala dva recenzenta, koji su birani iz kruga vodećih hrvatskih prirodoslovaca i humanista
- svaki članak u knjizi ima sažetak i ključne riječi na hrvatskom i engleskom jeziku
- svi su tekstovi u knjizi lektorirani
- za to bi djelo trebali biti zainteresirani svi (studenti, nastavnici, istraživači) koji djelatno sudjeluju u razvoju prirodnih i društvenih znanosti u Hrvatskoj. Međutim, to djelo ima i šire značenje. Za njega bi trebali biti zainteresirani nastavnici i đaci srednjih škola te cjelokupna hrvatska javnost koju zanima odnos između znanosti i umjetnosti

- djelo pripada različitim kategorijama pa ga se može smatrati *naprednim visokoškolskim udžbenikom, znanstvenim djelom i djelom za popularizaciju znanosti* u širem smislu jer uključuje i umjetnost
- namjera je također toga djela da utječe na školske programe iz kojih je posljednjih godina gotovo potpuno nestalo likovno obrazovanje, tako da mladi ljudi završavaju srednje škole osiromašeni za jednu duhovnu dimenziju, koju može popuniti jedino likovna umjetnost. Stoga ponovno naglašavam da je najveća vrijednost tog djela u pokušaju da pokrene domovinski interes za crtež kao izražajno sredstvo u svakodnevicu, ali i u obrazovnom procesu, znanosti i umjetnosti, jer u većini europskih zemalja, u čiji krug i mi želimo ući, likovne su umjetnosti znatno prisutne u obrazovanju, znanosti i umjetnosti.

“Knjiga sadrži 27 radova, isto tolikog broja autora, a svi tekstovi, popraćeni brojnim ilustracijama, obuhvaćaju široko područje vizualnog odgoja i kulture, od općih pogleda na civilizaciju i kulturu, veze između vizualizacije u znanosti i umjetnosti, preko analiza današnje razine likovnog izražaja, do odgovora na pitanje o ulozi crteža u gotovo svim znanstvenim područjima. Recenziju knjige izvršilo je 25 stručnjaka iz znanstvenih područja obrađenih u

ovom djelu, prvom ove vrste u našoj znanosti i umjetnosti. Knjiga je velikog formata, ima 299 stranica, a pored radova sadrži i biografije i fotografije svih autora radova. Knjiga Crtež u znanosti predstavlja iznimno vrijedno i prvo djelo ove vrste na hrvatskome jeziku iz područja znanosti i umjetnosti.” (iz prigodne publikacije: Josip Juraj Strossmayer '99, u izdanju Zagrebačkog velesajma)

Nagrade *Josip Juraj Strossmayer* svečano su pred mnogobrojnim uzvanicima uručene 4. studenog 1999. u Preporodnoj dvorani Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Zagrebu, Opatička 18. Nagrade su uručivali i obrazlagali dr. sc. Jurica Pavelić, generalni direktor Zagrebačkog velesajma, i akademik Ivo Padovan, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti. Svečani program bio je, kako dolikuje trenutku, obogaćen vrijednim umjetničkim programom.

Čestitam Geodetskom fakultetu i doc. dr. sc. Miljenku Lapaineu, a nadam se da si mogu uzeti slobodu i čast da čestitke izrazim i u ime svih hrvatskih geodeta. Dobivanjem tako važne nagrade, Geodetski fakultet je svim uspjesima i postignućima na znanstvenim, nastavnim i stručnim područjima pridodao značajno priznanje i svojoj izdavačkoj djelatnosti.

Stanislav Frangeš

Pod pokroviteljstvom
Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
Zagrebački velesajam
dodjeljuje

Povelju
Josip Juraj Strossmayer
nagrada

Geodetski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
za najuspješniji izdavački potivat u godini 1998
za djelo
prof. dr. Miljenka Lapainea i grupe autora
„Crtež u znanosti“
s područja informacijskih znanosti

Generalni direktor
dr. Jurica Pavelić

Predsjednik Odbora
za dodjelu nagrade
akademik Milan Moguš

Zagreb, 4. studenog 1999.